

फलज्योतिष हे शास्त्र / विज्ञान आहे का?

Copyright © Kedar Joshi 2008

हो, फलज्योतिष हे शास्त्र / विज्ञान आहे. मात्र, फलज्योतिषाच्या आधारे केलेलं भविष्यकथन कधी, कधी चुकतं. याची कारणं खालीलप्रमाणे आहेत.

1. फलज्योतिष हे क्लिष्ट (Complicated) आहे. (त्यात भरपूर नियम (Laws) व समज (Postulates) आहेत.) या क्लिष्टतेच्या कारणाने ज्योतिषी चुकण्याची “शक्यता” लक्षणीय प्रमाणावर असते. (या संदर्भात फलज्योतिष व वैद्यकशास्त्र यांत साम्य आहे.)
2. फलज्योतिषात मतभिन्नता (Controversies) आणि/किंवा वैचारिक अनिश्चितता (Theoretical Uncertainties) आहेत. (उ.दा. कुंभ राशीचा स्वामी शनि का शनि व हर्षल हे दोन्हीही; आणि दोन्हीही असल्यास त्या दोघांचा कुंभ राशीवरील प्रभाव हा सारखाच आहे का भिन्न आहे? आणि भिन्न असल्यास तो कशाप्रकारे/किती भिन्न आहे.) परंतु अशा प्रकारच्या controversies/theoretical uncertainties भौतिकशास्त्र व वैद्यकशास्त्र यांतही आहेत. (e.g. String Theory vs. The Standard Model of Particle Physics; Big Bang Theory vs. Steady State Theory, etc.)
3. फलज्योतिषात mathematical (particularly numerical) formulation चा अभाव आहे. उदाहरणार्थ, लग्नेश भाग्यात आणि भाग्येश भाग्यात यांतील जर ऽहिला योग भाग्याच्या दृष्टीने अधिक बलवान असेल तर तो नेमका किती आधिक्याने बलवान आहे हे mathematically मांडणे किंवा दाखवून देणे.
4. फलज्योतिषात Vagueness आहे. उदाहरणार्थ, उद्याचा दिवस वाईट आहे असं जर फलज्योतिषाच्या आधारे दिसत असेल तरी तो दिवस कशा प्रकारे वाईट आहे हे केवळ फलज्योतिषाच्या आधारे “absolutely exactly” figure out किंवा portray करणं सध्या तरी अशक्य आहे असं वाटतं. मात्र ही संदिग्धता वरील 3 तृटींमुळे अस्तित्वात आहे. तसेच अशा प्रकारचा Vagueness हवामानशास्त्र, Quantum Mechanics यांतही अस्तित्वात आहे.

फलज्योतिषशास्त्र हे experimentally “amazingly” convincing आहे. यास पुढील 3 बाबी आधारभूत आहेत. A. माझी जन्मलग्नकुंडली व माझा वैयक्तिक फलज्योतिषविषयक अनुभव, B. इतरांच्या जन्मलग्नपत्रिका व त्यांचे आयुष्य यांचा मी घेतलेला अनुभव, C. तसेच इतर ज्योतिषज्ञांनीचा अनुभव व विश्वास. तसेच ग्रह व तारे मानवी जीवनावर, काही अपवाद वगळता, (फलज्योतिषाला अपेक्षित असा) कोणताही लक्षणीय परिणाम करतच नाहीत. (उदा. राहू व केतु यांचे कालानिक अस्तित्त्व व त्यांची फळे, आणि ऽर्यायाने उत्पन्न होणारा विरोधाभास). तरीही फलज्योतिष हे एक महान शास्त्र आहे असे सुपरअल्ट्रामॉडर्न विज्ञान व तत्त्वज्ञानातील NSTP (Non – Spatial Thinking Process: अर्थात अवकाशरहित वैचारिक प्रक्रिया) Theory या सिद्धांताच्या माध्यमातून दर्शविता येते.